

AZ 5S RENDSZER

Boros Eszter
okl. építéstervező-művész

Januárt hasznos egy nagytakarítással, lomtalanítással kezdeni otthonunkban, irodánkban vagy éppen a műhelyben. Az 5S rendszer pont egy rendfenntartási és takarítási gyakorlat, amely segítségünkre lehet, és emellett pontosan rámutat a feleslegessé vált dolgokra. Ezeket veszteségnek nevezzük az 5S rendszerben. Ezeket a veszteségeket aztán további kategóriákba lehet sorolni: szükségtelen, megszüntetendő és az értékteremtést támogató, meg nem szüntethető kategóriákba.

MI IS AZ AZ 5S LEAN RENDSZER?

Ez egy hatékony folyamatszervezési eszköz, ami végre nemcsak papíron, hanem a fizikai valóságban is működik. Pontosán kialakítja a folyamat működési feltételeit, hogy honnan hová rakjuk az anyagot, hol tároljuk, honnan vesszük el az egyes eszközöket. A legjobb, hogy az 5S bevezetésével, a dolgozókkal közösen alakítjuk ki a folyamat hatékony, biztonságos részleteit, így mindenki a magáénak tudja azt, s jobban figyelnek a rend és a rendszer fenntartására is a későbbiekben.

CÉLJA

Az olyan munkavégzésre alkalmas munkakörnyezet kialakítása és fenntartása, ahol hatékonyan és biztonságosan lehet minőségi munkát végezni. Ahol a vállalat és az alkalmazottak folyamatosan magas minőségű terméket, szolgáltatást

tudnak nyújtani, ezáltal a vállalat arculatának és hírnevének javulása érhető el. Például, megnövekedett hatékonyság, rövidebb átfutási

idő, pontos kiszállítás, minőségbeli javulás, rövid és hosszú távú költségcsökkentés és a szervezeti morál javulása.

” Ez egy hatékony folyamatszervezési eszköz, ami végre nemcsak papíron, hanem a fizikai valóságban is működik.

A MÓDSZER LÉNYEGE

Legfontosabb a minőségi munkakörnyezet megteremtése. Az 5S öt japán szónak a rövidítése, melyek közül az első három gyakorlati lépés, az utolsó kettő pedig a fenntarthatóság elérését célozza.

1. Seiri – Szelektálás

- A munkaterület, eszközök átnézése, a használati tárgyak kiértékelése áttekintése.
- Feltétlenül szükséges a munka elvégzéséhez az adott dolog?
- Bármi, ami nem szükséges a napi munkavégzéshez, el kell távolítani vagy át kell helyezni olyan területre, ahol azt használják.
- Tennivaló: piros címkézés, tehát minden olyan dologra, ami szükségtelen, piros címkét kell ragasztani.

2. Seiton – Elrendezés

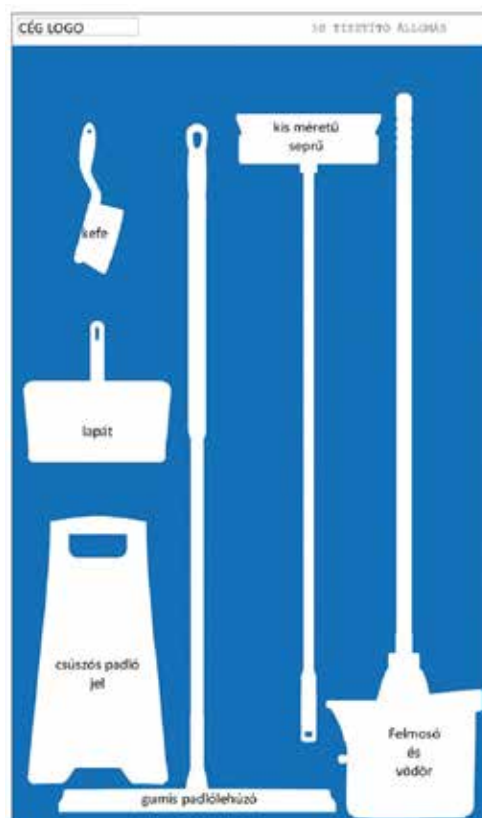
- Győződjünk meg arról, hogy az eszközök a funkció és a

használat gyakorisága szerint vannak-e elrendezve, elhelyezve.

- Csak annyi eszköz legyen az adott helyen, ami a munkavégzéshez feltétlenül szükséges.
- Tennivaló: közlekedési helyek, funkciók és területek, tárolóhelyek, eszközök azonosítása. Padló- és tárolóhely-jelölések kihelyezése (matrica, tábla, felirat stb.).

3. Seiso – Takarítás

- A munkaterület, a munkahely és az eszközök takarítása. A szennyeződések és azok forrásainak megszüntetése és a nem látható helyek tisztítása.
- Tennivaló: a takarításhoz és a rend fenntartásához szükséges eszközök biztosítása.
- Milyen eszközöket használhatunk? Az árnyéktáblák nagyban elősegítik a takarításhoz szükséges eszközök tárolását és a rend fenntartását.

Árnyéktáblajel a takarításhoz szükséges eszközökről.

4. Seiketsu – Standardizálás

- Ez a lépés talán a legfontosabb, hiszen a tisztaság fogalma mindenkinek más jelent. Határozzuk meg a legjobb gyakorlatot és készítsünk munkautasításokat, ellenőrző listákat a tisztasággal kapcsolatban. Alkalmazhatunk vizuális jelzéseket, eszközöket, hogy a rend mindenkinek ugyanazt jelentse.
- Tennivaló: standard munkautasítás készítése.

5. Shitsuke – Fenntartás

- Cél az előző 4S beépítése a vállalati kultúrába. Olyan dolgozó mentalitás elérése a napi munkában, hogy a változás fenntartható legyen.
- Tennivaló: rendszeres audit, a dolgozók elismerése, jutalmazása.

5S tábla a folyamatok szemmel tartásához.

- Milyen eszközöket használhatunk? Az 5S tábla megfelelő kialakítása információt szolgáltat a vállalat dolgozóinak. Ezen összefoglalhatjuk az auditeredményeket, felhelyezhetünk rá előtte-utána képeket, célokat, piros cédulákat stb.

koncepció, melynek középpontjában a folyamatos és végtelen fejlődésre való törekvés áll, mikor a fejlesztés a termék vagy folyamat fokozatos, szelektív tökéletesítésével vagy optimalizálásával történik) elősegítő állapot fenntartása érdekében szoktuk elkezdni az alkalmazását,

6. Biztonság hozzáadása az 5S-hez

- A 6-os pont egy fontos adalék az 5S rendszer életében. A biztonságos munkakörnyezet kialakítása elengedhetetlen egy jól működő vállalat életében. Meg kell szüntetni minden olyan rizikófaktort, amely baleset kialakulásához vezethet.

ALKALMAZÁSA

Bármilyen területen alkalmazható, ahol munkavégzés történik. Elsősorban operatív szinten, a műhelyben lévő rendezettség, tisztaság és a Kaizent (egyrészt japán életstílus és munkafilozófia, másrészt módszeres

Az 5S rendszer szerint kialakított szerzőszám-tároló.

de az 5S alkalmazása az irodai területeken is hasonlóan jelentős eredményeket hozhat.

FONTOS TUDNIVALÓK, ESETLEGES AKADÁLYOK

- A legnehezebb rész a rendszer vagy folyamat elkezdése, bevezetése.
- A vezetői példamutatás (lead by example), vagyis ha a vezető a saját irodáját az 5S elvei alapján alakítja ki, és ezt a rendszert fenn is tartja.
- Az 5S (és ezen keresztül a rend, a rendszerezettség, a tisztaság) nem cél, hanem egy eszköz, hogy (üzleti) céljainkat könnyebben, hatékonyabban tudjuk elérni. Pszichikailag a rendezett környezetben összehozhatunk többet tudunk gondolkodni.

- Egy, az 5S segítségével jól kialakított munkahely növeli a munkatársak elégedettségét és sok esetben feszültségmentesíti a dolgozókat.
- Néhány vállalat (elsősorban angol nyelvterületen) további S-eket alakított ki, ilyen például a Safety (biztonság), tehát saját cégünkhöz alakítva, még pluszfaktorokkal egészíthetjük ki a rendszert.

Az 5S rendszer elsősre egy agyonbonyolított, túlváriált dolognak tűnik, de ha azt nézzük, hogy egy közepes műhely életében is gyakori a munkaerő elvándorlása és ezzel az új munkatársak betanítására szánt idő is növekszik, akkor érdemes a rendszeren elgondolkodni, amely hamar elsajátítható. Ne feledjük: van, aki egész életében keres valamit a műhelyben és van, aki termel... ■

Forrás:

leantoolbox.hu
kvalikon.hu